27.11.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö 20.11.2018

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteelliseltä tiedekunnalta asiantuntijalausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta. Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellinen tiedekunta lausuu asiasta seuraavaa:

Laki muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta avaisi mahdollisuuden rajoittaa GM-organismien viljelyä tietyillä perusteilla. Termiä ”viljely” käytetään kasveista ja mikrobeista, mutta sisällön perusteella lakia ei ole tarkoitus ulottaa koskemaan muita organismeja kuin kasveja. Viljelyn rajoittamisen perustelut eivät saa olla ristiriidassa EU:n yhteisen riskinarvioinnin kanssa, toisin sanoen rajoittamista ei saa perustella haitallisuudella ihmisille, eläimille tai ympäristölle. Käytännössä hyväksyttävät perustelut ovat poliittisia, eivät biologisia tai lääketieteellisiä. Tarve tällaiseen tulee kansalaisten ”epäilevästä suhtautumisesta” GM-organismeihin. ”Epäilevän suhtautumisen” syitä on useita, luddismista protektionismiin. GM organismeihin kohdistuva epäily myöskin vahvistuu kehässä, missä poliitikot reagoivat yleisön oletettuihin mielipiteisiin ja yleisö poliitikkojen toimiin asiassa. Erityisesti, epäilevä suhtautuminen ei perustu tarkemmassa analyysissa huoleen terveys- ja ympäristövaikutuksista, vaikka niin usein argumentoidaankin.

GM-tekniikat ovat päätyneet erilaiseen asemaan verrattuna kasvinjalostuksen muihin tekniikkoihin. Tämä on vahingollista aikana, jolloin kasvinjalostus on erityisen tärkeää ilmaston muuttuessa ja globaalin ruokaturvan haasteiden jatkuessa. Kyseinen lakiesitys on tämän erityisjaon heijastuma. Kasvinjalostuksen menetelmät tulisi kokonaisuudessaan saattaa saman lainsäädännön alaiseksi ja jos halutaan rakentaa rajoituksia (jotka eivät perustu kysymyksiin turvallisuudesta ja terveellisyydestä), tulisi niiden koskea millä tahansa tekniikalla jalostettuja kasveja. Viime kädessä kasvilajikkeen ominaisuudet (mukaan lukien viljelyyn ja hyödyntämiseen liittyvät käytännöt), ei itse jalostusmenetelmä, määräävät onko lajikkeen käyttö toivottua vai ei.

Professori Teemu Teeri
Apulaisprofessori Timo Hytönen

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

MAATALOUS-METSÄTIETEELLINEN TIEDEKUNTA
AGRIKULTUR-FORSTVETENSKAPLIGA FAKULTETEN
FACULTY OF AGRICULTURE AND FORESTRY

Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta, PL 27 (Latokartanonkaari 7), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin 02941 911 (vaihde), www.helsinki.fi/mmtdk
Agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten, PB 27 (Latokartanonkaari 7), 00014 Helsingfors universitet**,** telefon 02941 911 (växeln), www.helsinki.fi/af-fakulteten
Faculty of Agriculture and Forestry, P.O. Box 27 (Latokartanonkaari 7), FI-00014 University of Helsinki, FINLAND, telephone + 358 2941 911 (the University’s phone exchange), www.helsinki.fi/af-faculty